

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
WESTZAAN**

06 Bevrijd(end)

08 Een gestage
teruggang

11 Leesdienst
in zaal 9

Zalige kleinen

ds. G. van Manen, Elspeek

Wat heeft de HEERE ook deze profetie heerlijk vervuld. Nadat de Herder door het zwaard van Gods geschonden en wrekende gerechtigheid aan het vloekhout des kruises geslagen is geworden en aan het recht van God volkomen genoeg had gedaan, wendde Hij Zich tot de kleinen.

► **Maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden.**

Zacharía 13:7c

God is verheerlijkt, Zijn deugden zijn opgeluisterd en de straf is door-dragen. Nu legt God het zwaard neer om barmhartigheid te bewijzen aan doemwaardige zondaren, zonder krenking van Zijn deugden. Is dat niet een onbevattelijk wonder? 'Gij vindt in gunst en niet in wraak Uw lust; de hitte van Uw gramschap is geblust. O heilrijk God, weer verder ons verdriet; keer af Uw wraak en doe Uw toorn teniet'.

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE WESTZAAN

Na vele jaren in gezelschap bijeen te zijn gekomen, wordt er op 3 januari 1888 in Westzaan door ds. E. Fransen een Kruisgemeente geïnstitueerd. De eerste decennia worden de kerkdiensten in de verbouwde woning van ouderling P. Brinkman aan de J.J. Allanstraat gehouden, in de volks-

mond Villa Teerzicht genoemd. In 1907 verrijst er op dezelfde plaats een nieuw kerkgebouw. Als gevolg van de perikelen rondom de schorsing van ds. R. Kok scheurt de gemeente in 1951 in tweeën en raakt men het kerkgebouw kwijt. Na onder meer in gebouw Concordia en het zaaltje van de weduwe May te hebben gekerkt, komt men vanaf juni 1954 in de uit 1695 daterende Doopsgezinde Noordervermaning bijeen. Later wordt er ook af en toe een dienst in de Zuidervermaning gehouden. In 1964 kan de Noordervermaning met de naastgelegen kosterswoning worden aangekocht. In 2018 en 2019 worden beide panden grondig gerenoveerd. De geschiedenis van de gemeente én die van de voormalige gemeenten De Rijp en Zaandam is beschreven in 'Bewaard en vermaand'. Het aantal belijdende leden bedraagt 49, het aantal doopleden 28.

Christus paste deze woorden op Zich-zelf toe toen Hij in Matthéüs 26 tegen Zijn discipelen zei: 'Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galiléa'. Later kregen ze er een belofte bij: 'Aldaar zult gij Hem zien'. Meerdere malen is Jezus na Zijn opstanding aan de Zijnen verschenen en werd vervuld: Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden, tot die verstrooide schapen. Daar wijzen de kanttekenaren dan ook op. Verder zeggen ze: 'Door de kleinen kan men hier ook verstaan de uitverkorenen Gods, die klein zijn voor de ogen der wereld'.

Van nature is een Adamskind niet klein, maar trots, want we zijn in hoogmoed gevallen, omdat we als God wilden zijn. De discipelen twistten wie van hen de meeste was... Ze werden echter klein gemaakt. Naar Gods welbehagen door Gods hand opgeraapt in het uur van de wedergeboorte. Toen drukte God Zijn eigenschappen af in hun hart en hoe meer Hij Zijn grote deugden in hun hart afdrukt, hoe kleiner zij worden. De HEERE maakt klein door Zijn Woord en Geest; door lokkende en trekkende liefde; door overtuiging en ontdekking; door verdrukking en kastijding. Het is nodig en nuttig dat God ons brengt in ware zielsverootmoediging. Dat is een groot voorrecht. De dichter zei: 'Geen meerder goed, Heer', Gij mij geven meugt dan dat Gij mij vernedert en maakt kleine'. En Paulus schrijft: 'Zijt niet hooggevoelende, maar vrees'. Op een andere plaats: 'Zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed'. Bij Jakobus lezen we: 'De Schrift zegt: God wederstaat de hovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade'.

Klein kuddeke

De discipelen kenden Jezus door openbaring. Ze waren klein in meerdere opzichten. Klein in getal: 'Vrees niet, gij klein kuddeken; want het is uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven'. Klein in aanzien: niet vele wijzen, niet vele machtigen, niet vele edelen, maar dwaas en zwak en onedel en veracht, ja niets... Klein in

kracht: 'Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn'. Klein in geloof. Dat deed ze aan de Heere vragen: 'Vermeerder ons het geloof'. Ze waren klein in de weg van de heiligmaking: ze waren tot hinken en tot zinken ieder ogenblik gereed. Petrus was op een goede plaats toen Hij zei: 'Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens'. Meestal was het anders. Later verloochent hij zijn Meester. Het gaat niet over klein doen, of klein

Van nature is een Adamskind niet klein, maar trots.

spreken, maar over het klein zijn. Klein zijn in onszelf, walgen van onszelf en een mishagen hebben aan onszelf. Hoe meer genade en ontdekking een mens krijgt, hoe kleiner en armer en afhankelijker hij wordt. Hij heeft zich waardig gemaakt dat God Zijn hand voor eeuwig van hem zou áfwenden, ja, hem zou wegdoen. In ootmoed en afhankelijkheid neemt hij echter - evenals de Kananese vrouw - de toevlucht tot Jezus, zeggende: 'Heere, Gij Zone Davids, ontferm U mijner'.

'Maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden'. De kanttekenaar zegt: 'Te weten om hen te verzamelen en in het geloof te sterken'. Een rijke belofte! God, Die in Christus verzoend is, wendt Zijn genadige hand in soeverein ontfermen tot arme en ellendige zondaren, die zich vloekwaardig en doodschuldig kennen en zichzelf niet helpen kunnen. Hij, Die altijd de Eerste is, verlaat niet wat Zijn hand begon. Het is vrucht van de arbeid van de Middelaar, Die Zich tot in de dood heeft willen vernederen. Vrucht van Hem, van Wie de dichter zegt: Ik heb geen rust, ook vind Ik

geen ontfermen. Van Hem, Die klagen moest: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?'

Persoonlijke zaak

Buigende zondaren, die tot hun smart inleven: 'Ik heb door mijn schuld Zijn kroon gevlochten en Zijn beker gevuld', maar ook verwaardigd worden door het geloof te zien op Hem, Die Zich overgaf tot in de dood, mogen verstaan dat het zwaard van Gods recht van de Kerk is áfgewend en dat Hij Zijn hand zal wenden tot armen en kleinen.

Want na Zijn opstanding zocht Hij ze op, verzamelde Hij hen en wendde Hij Zijn hand tot hen en zei: 'Vrede zij ulieden!' Als de Vredenvorst schonk Hij de vrede ook. Daar was het die kleinen om te doen en dat is een persoonlijke zaak: vrede met God. Dan wordt het geloof geoefend en versterkt en richt het zich op het dierbare Voorwerp des geloofs, Jezus Christus, 'Die gestorven is, ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt'.

Hij wendt Zijn hand tot de kleinen, die verkeren in diepten van zonde, ellende en verlorenheid. In diepten van gemis, van blindheid en dwaasheid. In diepten van moedeloosheid en eenzaamheid. In diepten vanwege ziekte en zorg, rouw en verdriet. Dan wendt Hij Zijn hand tot zulke kleinen om hen te onderwijzen in de weg der zaligheid en hen te bemoedigen en te troosten in de weg van Zijn voorzienigheid.

Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden. Het is een doorboorde hand, een verlossende hand, een heiligende hand, een medelijdende hand, een beschermende hand. Hij zegt: 'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld'. Zalige kleinen, die alles hebben verloren en nochtans in God alles hebben gevonden, alleen om Christus' wil. ♦

Uit:
**DE GENEZING VAN DE
BLINDE BARTIMEÛS**
Theodorus van der Groe
(uitg. Den Hertog, Houten, 2020).

ZEVEN LEERREDENEN

Over LUKAS 18:35-43

Derde tekst uit Lukas 18:35-43

'En zij boodschapten hem dat Jezus de Nazaréner voorbijging. En hij riep, zeggende: Jezus, Gij Zone Davids, ontferm U mijner!'

Lukas 18:37 en 38

Was Hij er Zelf niet geweest, dan waren de anderen er ook niet geweest. Daarom noemen zij Hem hier maar alleen, en doen zelfs niet eens melding van Zijn discipelen, die hier ook bij Hem waren. Nee, zij boodschappen de blinde alleen maar dat Jezus de Nazaréner voorbijging. O, waar de Heere Jezus is, daar komt niemand anders in aanmerking, daar verdient niemand dan Hij alleen genoemd te worden, daar moeten aller ogen en harten, aller achting en genegenheid alleen maar op Hem gevestigd staan.

Och, hoe dwaas is men vaak bezig, waar onder ons zoveel gesproken en geredeneerd wordt over mensen en zo weinig over de Heere Jezus, alsof Hij er niet was, en zo Hij er al is, nochtans is Hij niet in tel! O, wat is het doorgaans stil onder ons over de Heere Jezus, de Nazaréner, en wat wordt er vaak veel gesproken over die professor, die leraar, die predikant, die christen! ►

*De genezing van
de blinde Bartimeüs*

► O, wat is het aanzien van de mens, de naam van de mens, zijn lof en macht in deze geesteloze dagen onder ons niet hoog verheven! Maar, helaas! Wat is Jezus' Naam en achting bij ons toch bijster laag gedaald! De schare boodschapte de blinde alléén dat Jezus de Nazarener voorbijging. Zij hadden er ook nog andere dingen kunnen bijvoegen en ook iets kunnen vermelden van Zijn discipelen en van de menigte die volgde. Maar nee, de blinde had alléén de Heere Jezus nodig. Die, en niemand anders, kon hem helpen. Het was dan niet nodig dat er behalve de Heere Jezus nog een ander genoemd werd.

Wie ziet niet, mijn geliefden, dat het eveneens zo gelegen is met de prediking van het Evangelie of de verkondiging van Gods Woord, waartoe de Heere ons, leraren, wel in het bijzonder wil gebruiken? Wat hebben wij de mensen toch anders te boodschappen dan alleen Jezus de Nazarener? Dat Die voorbijgaat en tegenwoordig is in de beloften der zaligheid, als de enige Helper en Medicijnmeester van arme, blinde zondaren? Gewis, dát zijn de allerbeste preken, die anders geen stof bevatten dan Christus. Die ons niets anders leren of boodschappen dan slechts alléén Jezus de Nazarener.

Zo deed Paulus, die grote predikant waarbij geen van de predikanten van Nederland in aanmerking komen. Hij preekte altijd zeer eenvoudig, zonder enige opsmuk van menselijke wijsheid. Hij preekte alléén de gekruisigde Heere Jezus en anders niets. Hoor hem dat zelf niet alleen getuigen, maar ook erop roemen in 1 Korinthe 2:1 en 2. Nochtans was er nooit een wijzere leraar dan Paulus, en niemand preekte geleerder en wijzer dan hij. Maar, zal iemand vragen, waarin bestond dan toch deze wijsheid? Die bestond alléén in Christus, dat hij Die alleen preekte en verkondigde, en Hem als de enige Verlosser en Zaligmaker van arme zondaren, overall aan de mensen voorhield, en anders niet (zie 1 Kor. 1:23-25). ♦

► wordt vervolgd

1. De verhoging van het Lam
2. Zijn opstanding uit de doden
3. **Zijn hemelvaart**
4. Zijn zitten aan de rechterhand van God de Vader
5. Zijn wederkomst in heerlijkheid

Afscheid, maar geen afstand

ds. P.C. Vlot, Krabbendijke

Afscheid nemen van iemand is een gebeurtenis die het leven zomaar weemoedig of verdrietig kan kleuren. Op aarde geldt dat afscheid ook afstand creëert: lichamelijk, geestelijk of communicatief. Maar de hemelvaart van Immanuël is geen afscheid dat afstand schept.

De hemel en God kunnen soms onbereikbaar ver weg lijken, maar juist met Hemelvaart komt de hemel zo oneindig dichtbij.

De hemelvaart van Immanuël is een daad van blijdschap en onuitputtelijke troost. We blijven belijden en geloven: Zijn hemelvaart is plaatselijk, lichamelijk en zichtbaar. De moderne mens gelooft alleen in de ruimtevaart, maar dat begint en eindigt beneden. Hemelvaart begint en eindigt boven, in de hemel. Immanuël kwam uit de hemel en keerde terug náár de hemel. In Zijn hemelvaart opent Hij de hemelpoort met Zijn vergoten bloed. Het is de enige 'sleutel' die past op de hemelpoort. Toen Adam God verlaagde en vertrapte, werd de

hemelpoort gesloten. De cherubijnen met het vurige zwaard verkondigden als een vlamme prediking de toorn en de wraak van God. Voor de hemelpoort lagen de barricades: de zonde, de satan en de dood. Als onverslaanbare wachters versperden zij de doorgang. De wet, zwaar van vloek en oordeel, bleef roepen en kon niet tot zwijgen worden gebracht. Toch trad de Gezondene van de Vader toe. Hij trotseerde het vlamme zwaard, dat als een werfelende storm de weg tot de boom des levens bewaakte. Zelfs toen Hij Zijn leven aflegde, bleef de overwinning in Zijn handen. Is dit voor u al het blij gezang dat úw verlossing meldt?

► De hemel en God kunnen soms onbereikbaar ver weg lijken, maar juist met Hemelvaart komt de hemel zo oneindig dichtbij.

Ingegaan als mens

Het is van onschatbare waarde te onderstrepen dat Hij, als waarachtig mens, is opgevaren. Ons vlees is verheven! De hemel, een ontoegankelijke plaats waar de mens in de vlammen van Gods verterende heiligheid moet verdwijnen, is toegankelijk geworden in Immanuël. Zij die Jezus ten goede in de hemel hebben, mogen grote voordelen verwachten! Hoe miserabel bent u als de hemel voor u gesloten is. Uw gebeden komen niet in de hemel, en het kanaal van Gods barmhertigheid is voor u nog gesloten. Uw zonden versperren al zo lang de weg. Werd u het daar al mee eens? Laat heden dit woord tot u doordringen: 'Een iegelijk die den Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid' (2 Tim. 2:19). De opstanding van Immanuël ging vooraf aan Zijn hemelvaart. Zo moet u opstaan uit de dood!

Velen zeggen bij de hemelvaart: 'God is verder weg dan ooit'. Maar Schrift en belijdenis geven een ander signaal: De hemelvaart brengt ons niet verder bij God vandaan, maar trekt Hem juist tot in het centrum van ons leven. In de hemel is iemand Die weet wie we zijn. Die je ziet en Die weet hoe het hier op aarde in persoonlijke levens eraan toe gaat. De Herder der schapen is tot zegen voor Zijn schapen; daarom overdenken we de drie vóórdelen die voor Zijn schapen verworven zijn.

Voorspreken

De Zoon des mensen is opgevaren als de eeuwige Hogepriester. Bij Zijn intrede in de hemel heeft Hij het ambt niet afgelegd. Aäron moest zijn

In Zijn hemelvaart opent Hij de hemelpoort met Zijn vergoten bloed.

ambtskleding uitdoen aan de grens van het beloofde land, maar deze Hogepriester keerde terug naar de hemel met Zijn priesterkleed, omhuld met grote heerlijkheid. De troonzaal is vervuld met engelengezang en met de vreugde van de Vader, maar Hij is Zijn arme vrienden op aarde niet vergeten. Hij is nog steeds Dezelfde, in liefde, trouw en zorg. Wat een troost voor hen die, door het werk van Gods Geest, opnieuw aan hun zonden en schuld zijn ontdekt. Zij hijgen en zuchten onder de zware last van hun onverbeterlijke bestaan. Het rechtvaardige vonnis beklemmt hun bange hart. Maar zie, in het midden van de troon staat een Lam, onstraffelijk en onbevlekt. Zijn wonden spreken luider dan alle aanklachten. Hij treedt tussen, telkens opnieuw. Hij heft Zijn offer omhoog, wijst op het bloed dat om verzoening roept bij de Vader, ten goede van schuldige zondaren.

Voorhouden

De Heiland zegde toe dat Hij bij Zijn aankomst in de hemel de Heilige Geest zou zenden. Hij heeft het gedaan. De Geest van Immanuël is in ons leven zó nodig om de wereld in mij te overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Die Geest moet u eerst verschrikken om u ook te kunnen vertroosten mét de

Verhoogde. Niet wijzend op mijn bevindingen, maar op het verse, levende en verzoenende bloed van Immanuël. Die Geest zal zorgen dat niets Zijn kinderen zal kunnen scheiden van de liefde van Christus (Rom. 8:39). Wat is de Geest nodig bij het geschreven getuigenis om dit Woord toe te passen in het hart.

Voorbereiden

De opvarende Oudste Broeder heeft Zijn levend gemaakt huisgezin getroost bij Zijn afscheid: 'In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben' (Joh. 14:2). Misschien ziet u een huis voor u, wijd en schitterend, met allemaal kamertjes. Immanuël benadrukt: er is een plaats bij Mij. Het bereiden betekent niet dat Immanuël nog werk verricht om de woningen bewoonbaar te maken. Nee, Zijn hemelvaart verkondigt: het huis van God stáát. De bouw is voltooid. De kamers zijn gereed. Wat resteert, is het binnenhalen van al Gods kinderen, één voor één. Immanuël is slechts vooruit gereisd. Zijn verlangen is groot om in de hemelse gewesten samen te zijn met allen die de Vader Hem gegeven heeft. Is dat geen diepe troost voor u? Deelt u in die troost, gewekt door Gods Geest? Voor hen zwaait de hemelpoort open: 'Komt, gezegende van Mijn Vader, u bent welkom. Welkom in het huis van Mijn Vader, in de woning die Ik voor u bereid heb'. De tijd nadert dat de hemelpoort zal sluiten. Toch gaat zij vandaag nog open. Leg uw vinger eens bij dat woordje 'vele'. Zeg nu zelf: is Hij niet eindeloos gastvrij? ♦

► wordt vervolgd

Bevrijd(end)

Een beetje verwarrend is het wel. Op alle lijstjes van de overheid staat 5 mei genoemd bij de feestdagen. Maar eens in de vijf jaar wordt deze dag speciaal aangemerkt als nationale feestdag. En dat was het dus nu in 2025.

P. Schalk, Veenendaal

Inmiddels is het 80 jaar geleden dat ons land werd bevrijd van de Duitse overheersing. Voor de meesten van ons is dat van horen zeggen. Want alleen degenen die in Psalm 90 worden aangemerkt als 'zeer sterk' hebben het daadwerkelijk meegemaakt. Misschien wel onbewust, of als u nog ouder bent, met bewustheid. Wat zal dat

voor velen een bijzonder moment geweest zijn. Bevrijd! Onder het juk van de bezetting vandaan. Alle angst en onzekerheid over de grillen van de vijand; op dat moment was het voorbij. Bevrijd!

Herinneringen

Voor degenen die na de Tweede Wereldoorlog zijn geboren en

opgegroeid was de 5e mei natuurlijk ook een vast moment, maar dan meer in een vredige situatie. Misschien vooral levend gehouden door de geschiedenislessen op school, en door de spannende boeken over de oorlog. Die boeken werden destijds verslonden. Met rode oortjes maakten we de "Reis door de nacht" mee, langs vier delen: De duisternis in - De storm steekt op - Ochtendgloren - De nieuwe dag. Alleen al de titels van de serie brengen weer de emoties boven. Door dat soort boeken te lezen, werd het ook wel een beetje onze bevrijding, ook al had je het niet meegemaakt.

Het is wel belangrijk dat we dit soort herinneringen levend maken en houden. Niet alleen de herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog, want in de geschiedenis van ons vaderland zijn er nog heel wat andere jaartallen die speciale herinneringen in zich dragen.

Nog een andere gedachte past bij deze herinneringen aan de bevrijdingsdag. Vele jaren - zeker na de Koude Oorlog, de periode van gewapende vrede tussen het Oostblok en de westerse landen - was bevrijdingsdag een stabiel bezit. Het was echt zo'n moment om nog eens blij te zijn met de vrede die in 1945 in ons land kwam.

Instabiel

Maar die stabiliteit is helaas ver te zoeken. Juist de laatste jaren komt er steeds meer spanning te staan op de zogenaamde wereldvrede. Dat is overigens een term die 'wereldvreemd' is, want er zijn helaas altijd en overal plaatsen waar oorlog, terreur en dreiging een rol spelen. Maar er was niet die dreiging dat alle landen meegezogen zouden worden in een alomvattende wereldoorlog. Ook nu mogen we hopen dat dit niet zal gebeuren, maar de spanningen lopen wel op. Er is helaas wel van alles aan de hand, waardoor de stabiliteit ver te zoeken is. Alleen al de oorlog van de agressor uit Rusland tegen Oekraïne heeft heel wat teweeggebracht.

Vele jaren was de SGP ongeveer de enige partij die pleitte voor een

▶ Juist op bevrijdingsdag mogen we God wel danken voor de vrede die 80 jaar geleden ontstond.

stevig budget voor onze defensie. Dat leek tegen dovemansoren gesproken, want Nederland hield zich niet aan de afspraken die vastgelegd waren binnen de NAVO. Maar sinds de oorlog op het Europese continent is het plotseling helemaal anders. Het percentage van 2 procent van het bruto binnenlands product (bbp) moet plotseling wel worden toegepast. En momenteel gaat het zelfs over een verdubbeling daarvan. Iedereen is er inmiddels wel van overtuigd dat we ons moeten kunnen verdedigen. Er wordt met man en macht gewerkt aan het herstel van de schade die defensie door de bezuinigingen van de laatste decennia heeft opgelopen. Onze koning deed zelfs een zeldzame oproep door te stellen dat Nederland zich 'tot de tanden toe' moet bewapenen voor de veiligheid.

Veiligheid en bewaking

En natuurlijk, het is heel goed dat we werken aan onze defensie, dat we onze legermacht weer op orde proberen te brengen, dat we de veiligheid en bewaking op een hoger peil brengen. Al die maatregelen en die middelen zijn echter beperkt, zeker als je kijkt op wereldschaal. En als we onze hoop en ons vertrouwen alleen op het leger of op de NAVO zouden stellen, dan zijn we niet goed af. De oproep van onze koning is wel relevant, maar onze hoop mag wel zijn op de grote Koning der koningen.

Er zullen ook zeer sterken zijn die het destijds hebben ervaren dat de bevrijding niet alleen te danken was aan de geallieerde strijdkrachten, met hoeveel respect we hen ook op die dag herdenken. Juist op bevrijdingsdag mogen we God wel danken voor de vrede die 80 jaar geleden ontstond. Voor de vrede die er nog steeds is in ons land. Bij alle spanningen die er ook vandaag op wereldschaal en in Nederland zijn, blijft toch de bede tot de Koning, met dat indrukwekkende lied: 'O God, Die droeg ons voorgeslacht, in nacht en stormgebruil, bewijs ook ons Uw trouw en macht, wees eeuwig ons Tehuis'.

Dat is pas echt bevrijdend! ♦

Gebed des zondags voor de eerste predicatie

ds. J. de Kok, Sint-Annaland

De organist stopt met spelen. De kerkenraad komt de kerk binnen en neemt zijn plaats in. De mannen rijzen op van hun zitplaats, vouwen hun handen en sluiten hun ogen. Vrouwen (en kinderen) vouwen zittend hun handen, sluiten hun ogen.

't Is muisstil in de kerk. De gemeente bidt haar persoonlijk gebed. Welke gebeden hoort de Heere bij het begin van de kerkdienst? Wat is óns gebed voor de preek begint? Misschien wel heel anders dan het eerste gebed in de liturgische gebeden. Dat gebedje heeft vier beden. Laten we eens kijken.

1. Verootmoediging

De eerste letter van het gebed zegt al genoeg. 'O'. Zo begint de bidder. Waarom? Hij heeft een indruk van de grote afstand tussen God en zijn ziel. Hij verootmoedigt zich voor de eeuwige Majesteit Gods. Waarom zegt de bidder niet: 'Lieve, trouwe Vader, ik kom tot U?' Omdat hij als een doodschuldige, veroordeelde zondaar nadert tot de heilige, rechtvaardige God.

2. Schuldbelijdenis

Alsof de belijdenis van 'des doodschuldig te zijn' nog niet genoeg is, begint de bidder zichzelf te veroordelen. Hij gaat eerst naar het paradijs. In Adams val is hij zwart van de erfzonde. Hoor hem bidden, 'onrein door de erfzonde, een kind des toorns, in ongerechtigheid geboren'. Daar kijkt de bidder nog dieper in zijn hart en ziet daar de boze lusten. Zijn neiging God en de naaste te haten. Hij ziet zijn zonden van bedrijf en nalatigheid. En nog is de bidder niet klaar.

3. Onwaardigheid

'Zeg bidder, zo is het wel genoeg, hoor! Roep nu maar om ontferming!' Maar, dat doet de bidder nog niet.

Waarom niet? Omdat we hier een kind van God in het hart kijken. De bidder ziet zich als een dwalend schaap. En dat heeft wat te zeggen. Een onbekeerd mens is geen schaapje van de goede Herder. Vervolgens gaat de bidder zich vergelijken met de verloren zoon uit de gelijkenis en de tollenaar achter in de tempel. Ja, de bidder schat zich geheel onwaardig. En hier openbaart zich het verschil tussen 'schijn' en 'zijn'. Ik kan met de mond belijden gezondigd te hebben, ja, des doodschuldig te zijn, maar een mens handhaaft van nature zijn 'eigen ik'. Een mens wil geen verloren zoon of een tollenaar zijn.

4. Gebed om genade

Pas nu komt het echte gebed. Maar voordat de bidder dit uitspreekt wijst hij God op Zijn eigen Woord: 'Heere, U hebt toch geen behagen in de dood van de goddeloze? U bent toch barmhartig? En er is toch een Middelaar, de Heere Jezus Christus, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt?' O, en vanuit dit onbegrijpelijke wonder hoor ik de noodkreet van de bidder: 'Wees mij genadig!'

Als het orgel stopt, en als het heel stil wordt in de kerk, hoeveel van dit soort gebeden worden er dan opgezonden? Ja, hebben wij ooit weleens zó tot God gebeden? Dezulken die aldus geleerd zijn te bidden, zullen in de preek niet beschaamd worden, maar mogen ervaren dat God een genadig God is, om Christus' will! ♦

► wordt vervolgd

Een gestage teruggang

C.S.L. Janse, Ugchelen

Ook als het gaat om kerk en religie wordt tegenwoordig allerlei onderzoek verricht. Vorige maand verscheen een nieuw deel in de onderzoekserie 'God in Nederland'.

Die onderzoekserie begon in 1966 toen er allerlei signalen waren van een versnelde kerkverlating. Dat proces heeft zich in de loop der jaren doorgezet. In 1966 rekende 67 procent van de bevolking zich tot een christelijke kerk, nu is dat nog maar 19 procent. Overigens moet je zulke cijfers niet al te exact nemen. Het CBS kwam recent ook met cijfers over de godsdienstige betrokkenheid. Dat kwam met een veel lager percentage niet-kerkelijken dan het onderzoek 'God in Nederland': 56 in plaats van 73 procent. Het CBS hanteert echter een verouderde vraagstelling.

Er is een grote randkerkelijkheid. Veel mensen twijfelen of ze nog kerkelijk zijn of niet. Ze staan waarschijnlijk wel ingeschreven, maar ze doen nergens meer aan. Qua opvattingen en levensgedrag wijken ze nauwelijks af van hun onkerkelijke burens.

Zondagsplicht

Dat geldt zeker van veel rooms-katholieken. Volgens het rapport 'God in Nederland' gaat tweederde nooit naar de mis. Zestig jaar geleden namen de rooms-katholieken hun zondagsplicht nog serieus. Bijna allemaal bezochten ze toen de mis, al was de een wat trouwer dan de ander. Slechts een op de zes rooms-katholieken gelooft tegenwoordig in een persoonlijk God, de helft denkt dat er toch wel zoiets moet zijn als een hogere macht. De rest gelooft eigenlijk niets meer. De Hervormde Kerk had een eeuw geleden al veel randkerkelijkheid. Dat zie je nu ook in de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), al is het daar minder omvangrijk dan bij de

rooms-katholieken. Eenderde komt nooit in de kerk. Bij de PKN gelooft 57 procent in een persoonlijk God, terwijl 31 procent in ieder geval rekent met een hogere macht. En dan te bedenken dat beide kerken ook in omvang sterk zijn teruggelopen. De Rooms-Katholieke Kerk omvatte in 1966 nog 35 procent van de bevolking, nu is dat teruggelopen tot 8 procent. De kerken die nu de PKN vormen, kwamen toen aan 25 procent, nu is dat nog 6 procent. Alles bij elkaar een forse achteruitgang.

Godsbesef

Wat is daarmee verloren gegaan? Tegen Rome hadden en hebben we

► Het nieuwste rapport 'God in Nederland' laat zien dat nog maar 19 procent van de bevolking zich rekent tot een christelijke kerk.

fundamentele bezwaren. Toen de Rooms-Katholieke Kerk in de eerste helft van de vorige eeuw in ons land voortdurend groeide, werd dat door niet weinig protestanten als een gevaar gezien.

Maar de huidige terugloop betekent wel dat het Godsbesef steeds meer wegzakt. En ten aanzien van de medische ethiek, huwelijk en seksualiteit komt Nederland steeds verder af te staan van de Bijbelse normen. Bij de PKN en haar voorlopers zie je vooral aan de linkerkant een sterke terugloop. In gebieden waar de Hervormde Kerk een eeuw geleden vrijzinnig was, is van het kerkelijk leven weinig of niets meer overgebleven. Dat vrijzinnige geloof stelde zo weinig voor dat het voor volgende generaties niet meer hoefde. Bij de nazaten van de voormalige Gereformeerde Kerken en de hervormde midden-orthodoxie is er eveneens een forse terugloop. Ook daar was de ernst en de diepgang van de Bijbelse boodschap steeds meer verloren gegaan.

Niet onderzocht

Een landelijk onderzoek als 'God in Nederland' is uiteraard niet toegespitst op de bevindelijk gereformeerde kring. Die is hier samengevoegd met vrijgemaakten, evangelischen en aanverwante groepen onder de benaming orthodox-protestant. Die verzamelgroep blijft tamelijk stabiel in bevolkingsaandeel en basale gelovigheid. Maar er is niet onderzocht, om een paar dingen te noemen, hoe de waardering van de gereformeerde belijdenis, het bezoek van de tweede kerkdienst en de opvattingen over homoseksualiteit en vrouwelijke ambtsdragers zich hier in de loop der jaren ontwikkeld hebben. Ongetwijfeld zouden de verschuivingen dan duidelijk negatief zijn geweest.

Alles bij elkaar is het een droevig geheel. Onkerkelijkheid is tegenwoordig normaal geworden en wat nog kerkelijk is, staat vaak ver af van wat ons in de Bijbel wordt voorgelouden. Zou daarom niet onze bedes moeten zijn: 'Behoud o HEERE, want de goe-dertierene ontbreekt, want de getrouwen zijn weinig geworden onder de mensenkinderen'? (Ps. 12:2). ♦

Jacobus Koelman en de Puriteinen

J. van Mourik, Kapelle

Wat bewoog Koelman in zijn verzet tegen het gebruik van formulieren? Waarom keerde hij zich tegen het preken van de heilsfeiten op de feestdagen en weigerde hij zelfs op tweede feestdagen te preken? Was zijn onverzettelikheden in deze zaken een karakterkwesitie of lagen de wortels van deze overtuigingen dieper?

Na zijn studie in Utrecht diende Jacobus Koelman (1631-1695) aanvankelijk als ambassadepredikant in Kopenhagen en later in Brussel. Toen al had hij liefde voor de Engelse en Schotse Puriteinen en vertaalde hij werken van hen in het Nederlands. Een liefde die hij stellig in voetiaanse kring in Utrecht heeft opgedaan. Het zou een rode draad vormen door zijn hele leven.

Opwekking in Sluis

In 1662 werd Koelman bevestigd tot predikant in Sluis in Zeeuws-Vlaanderen. Uit die tijd dateren de eerste aanvaringen met de overheid, die zich naar het inzicht van Koelman ten onrechte mengde in kerkelijke aangelegenheden.

Het waren spannende tijden voor de Nederlanden. Het jaar 1672 staat bekend als het rampjaar. De Republiek werd van alle zijden aangevalen. Koelmans prediking sloot nauw aan bij de omstandigheden van de tijd. Zijn prediking was ernstig en zijn oproep tot bekering concreet. De Heere gaf in deze tijd een opwekking in Sluis. Openbare zondaren braken met hun zondige leven. Het geestelijke leven kwam tot bloei. Koelman riep op tot nadere reformatie. De term 'nadere reformatie' is waarschijnlijk terug te voeren op Koelman en een vertaling van

het Engelse 'second reformation'. In deze tijd ging Koelman meer en meer verwantschap gevoelen met de Puriteinen in hun strijd tegen inmenging in de kerkelijke aangelegenheden en hun nadruk op de praktijk der godzaligheid.

Zwervend prediker

In een bepaald opzicht moest Koelman ook delen in het lijden van zijn broeders aan de overkant van de Noordzee. De overheid greep zijn onverzettelikheden in de formulierenkwesitie aan. Koelman werd verbannen, maar werd nooit afgezet als predikant.

Vanaf dat moment begon wel zijn zwerftocht door de Nederlanden. Overall ontmoette hij verzet als hij vooring of gezelschappen hield. Koelman werd een zwervend prediker: van Friesland tot Zeeland. Uiteindelijk werd hij voorgoed uit Zeeland verbannen. Zijn laatste jaren bracht Koelman door in Utrecht, waar men hem de ruimte gaf en hij respect voor zijn reformatiestreven ontmoette.

Puriteinse invloed

Koelman gaf een groot aantal werken uit waarin hij zijn streven naar nadere reformatie tot uitdrukking bracht. Belangrijk is zijn boek "Pointen van nodige reformatie" (1678), dat hij het licht liet zien onder de schuilnaam Christophilus Eubulus. Het is een

zeer uitgebreid werk waarin hij een program biedt voor de reformatie van de kerk en haar ambten die uiteindelijk zou moeten leiden tot reformatie op alle terreinen van het leven. In dit geschrift en ook in latere geschriften blijkt dat reformatie moet beginnen bij het huis van God.

In deze aanpak wordt de grote invloed van de Puriteinen op Koelman zichtbaar. Dat is al te zien in de eigen toevoegingen van Koelman aan de vroege vertalingen van de hand van Koelman, van Christophorus Love, "De strijd tussen vlees en Geest" (1656) en Robert MacWard, "De Wekker der leraren" (1674).

Vanaf zijn studententijd heeft Koelman werken uit de kringen van Puriteinen vertaald. Dat is hij zijn hele leven blijven doen. Hij vertaalde werk van Engelse en Schotse auteurs, zoals Thomas Goodwin, William Guthrie, Samuel Rutherford, John Brown en Hugo Binning. In het begin vertaalde hij vooral Engelse, later meer Schotse stichtelijke werken.

De wortels van zijn streven

In de vertalingen van deze geschriften zien we Koelmans passie voor nadere reformatie en de praktijk van de godzaligheid weerspiegeld, maar ook zijn eigen geestelijke ontwikkeling. Men mag dan (als men dat wil) de onverzettelikheden in Koelmans houding inzake formulieren, feestdagen en overheidsbemoeienis misprijzen, maar de oorzaak daarvan was veel meer dan een karakterkwesitie. Karakter had Koelman. Dat liet hij duidelijk zien in zijn streven tot reformatie van kerk, ambten en volk. Maar dat werd gevoed door een diep gevoelde geestelijke verwantschap met de Engelse en Schotse broeders. Op een bijzondere, maar ook weer wonderlijk bij zijn streven passende manier heeft Koelman dat moeten ervaren in de wijze waarop overheid en helaas ook de kerk met deze 'puriteinse' dominee hebben gehandeld. ♦

In het seizoen 2025-26 heeft het CGO in Goes een cursus van tien avonden gepland over Jacobus Koelman en vooral zijn vertalingen van de Puriteinen.

► volgende week deel 2: John Brown

Troostrijk getuigenis van Melanchthons sterven

ds. C.J. Meeuse, Arnhem

Samen met mijn vrouw heb ik een paar jaar geleden een reis gemaakt om alle Lutherplaatsen rond Wittenberg te bezoeken. We hebben veel indrukken opgedaan die ons de rijke troost die de Reformatie bracht weer aantoonde.

Tussen de Slotkapel en het kloostergebouw waar Luther gewoond heeft, bezochten we het grote huis waar Philippus Melanchthon woonde. Het is nu een museum. De grote kruidentuin achter het huis was indrukwekkend, maar veel indrukwekkender is het getuigenis dat hij nagelaten heeft door zijn sterven.

Bij zijn leven bleef Melanchthon vaak in de schaduw van Luther. Maar ook Melanchthons leven was indrukwekkend. Zijn graf bevindt zich naast dat van Luther in het koor van de slotkapel. Zijn standbeeld staat naast dat van Luther in Wittenberg.

Melanchthon (zijn naam is vergriekst en komt van 'zwarte aarde') had grote kennis van de klassieke talen, vooral van het Grieks. Daarmee was hij van onschatbare waarde voor Luthers werk. Hij was nog maar 21 jaar oud toen hij aan de universiteit in Wittenberg kwam werken.

Ze verschilden veel in karakter. Luther was vaak enthousiast of zelfs driftig, Melanchthon straalde rust uit. De verschillen schaadden hun vriendschap niet, maar maakten die juist rijker. Luther vergeleek Melanchthon wel met Jakobus en zichzelf met Petrus. Hij zei er plastisch van: 'Melanchthon laat zich opvreten en ik vreet en verschoon niemand'.

Kleine Griek

Melanchthon werkte vaak in Luthers schaduw, maar hij was bepaald niet minder begaafd. In openbare disputen kon hij de reformator vaak vervangen. Melanchthon zei van Luther: 'Ik

heb aan Luther in de eerste plaats te danken dat ik van hem geleerd heb wat het Evangelie is'. Luther sprak van zijn kant: 'Deze kleine Griek overtreft mij zelfs in de theologie'. Philippus gebruikte zijn grote kennis door de publicatie van zijn "Loci communes" (kernbegrippen van de Bijbelse leer). Goedbeschouwd is dat de eerste protestantse dogmatiek. Hij ondersteunde Luther bij zijn Duitse Bijbelvertaling waarbij Luther zei: 'Hij spreekt Hebreeuws als een rabbijn en Grieks als iemand die in Griekenland geboren is. In Philippus vereer ik het werk van mijn God'.

Sterfbed

Op 19 april 1560 voelde Philippus Melanchthon zijn stervensuur naderen. Bij een bezoek aan Heidelberg, enkele jaren ervoor, had hij de boodschap gekregen dat zijn vrouw was overleden. Hij had toen enige tijd gezweven, naar de hemel gekeken en gezegd: 'Vaarwel, ik zal je spoedig volgen'. Na zijn dood vond men een document waarop stond waarom hij de dood niet schuwde. 'Gij zult ophouden te zondigen, gij zult bevrijd worden van alle bekommernis en van het woeden der theologen'. Op zijn sterfdag verzwakte de koorts hem. Voortdurend was hij in gebed. Zijn schoonzoon vroeg of hij nog iets wenste. Zijn antwoord luidde: 'Niets dan de hemel, en daarom, vraag me maar niets meer'.

Een predikant sprak de hogepriesterlijke zegen uit en Melanchthons

► Het huis van Philippus Melanchthon in Wittenberg is nu een museum.

collega prof. Winsheim hield hem voor: 'In Uw handen, Heere, beveel ik mijn geest. Gij hebt mij verlost, Gij getrouwe en waarachtige God!' Melanchthon bevestigde dit. Daarna hoorde men hem het volgende gebed uitspreken: 'Almachtige, eeuwige Zoon van God, U, getrouwe Heere en Heiland Jezus Christus, U, Die het eeuwige Woord en Evenbeeld van de eeuwige Vader, onze Middelaar en Heiland, Die voor ons gestorven en weer opgestaan bent, ik dank U uit mijn gehele hart dat U de menselijke natuur hebt aangenomen en voor mij tot een Verlosser verordend bent, dat U in mijn plaats in het vlees geleden heeft en weer opgestaan bent. Ik bid U, neem mij aan en ontferm U over mij, want ik ben eenzaam en ellendig'.

Om kwart voor acht in de avond stierf Melanchthon in tegenwoordigheid van meer dan twintig vrienden en collega's, zacht en zonder strijd. Hij was 63 jaar en 63 dagen oud. In zijn woning, die nu museum is, liggen zijn woorden en gebeden van zijn laatste levensdagen opgeschreven, voor ieder zichtbaar tentoongesteld. Het is een rijk getuigenis van de wezenlijke troost die de Reformatie bracht. ♦

► wordt vervolgd

Leesdienst in zaal 9

L. Vogelaar, Scherpenzeel

Ds. H. van Gilst ging met de kerkenraad van Haarlem in IJmuiden op bezoek. Haringcontroleur M. Roos, afkomstig uit Scheveningen, stelde een lijst met belangstellenden op: één man en vier vrouwen waren al lid van de Gereformeerde Gemeenten; zes mannen en vijf vrouwen wilden wel lid worden.

Naast deze zestien volwassenen waren er enkele kinderen. Omdat Haarlem de zorg voor het groepje niet opnieuw op zich wilde nemen, werd IJmuiden in april 1960 afdeling van Lisse. Een ouderling van die gemeente kwam catechisatie geven, uit het boekje van Hellenbroek. De classis Amsterdam adviseerde L. Carati tot ouderling te benoemen en M. Roos tot diaken. Tijdens de classisvergadering van 22 juni 1960 deelde ds. Van Gilst mee dat hij hen had bevestigd en dat zij de afgelopen zondag voor het eerst zelf de diensten hadden geleid. L. Carati (1888-1973) uit Beverwijk was sinds 1954 weduwnaar. Hij was nooit lid van een kerk geweest, maar werd nu op ongeveer 72-jarige leeftijd ouderling. Toen hij niet meer

kon voorgaan, las diaken Roos tweemaal per zondag een preek. Zij zijn de enige ambtsdragers in de afdeling geweest. Het waren voornamelijk ouderen die de diensten bijwoonden, onder wie enkele weduwen. Namen als De Koning, Langbroek en Pijl worden genoemd. Er kerkten twee docenten van de christelijke Prins Bernhard HBS, maar die vertrokken: P. Kamerik in 1964 naar Goes, H.J. van Maanen in 1966 naar Veenendaal.

Indringende vraag

De vier zoons van Roos waren de jongste kerkgangers. Ze kosterden en ze collecteerden. 'In het Cultureel Centrum hielden we kerk in zaal 9, bij een weekdienst in zaal 3', zegt

W.F. Roos uit Geldermalsen, de jongste van de broers. 'Af en toe zaten we in zaal 10. Eigenlijk kwam daar een baptistengroep bijeen en in zaal 3 de Gemeente Gods. We hadden zelden een dominee, soms een student. Die logeerde dan bij ons. Kandidaat N.W. Schreuder belde eigener beweging op en zei dat hij op een zondag bij ons wilde voorgaan. Dat ben ik nooit vergeten'. 'Achter de hoofdingang naar de eerste etage en dan helemaal naar rechts, daar kwamen we bij elkaar', zegt M.J. Roos, die altijd in IJmuiden is blijven wonen. 'Een vrij kleine ruimte, met een kathedraal op een tafel. Op een keer liep ik door de gang naar het zaaltje. Ds. J.W. Kersten tikte me op de schouder en stelde de indringende vraag: 'Wil jij bekeerd worden?' 'Ja', was het korte antwoord. 'Bid er maar om', zei hij. Dat was een onvergetelijk moment. Ds. Van Gilst kwam tijdens het preken weleens achter de kathedraal vandaan. Met opgeheven hand dicht bij zijn oor vroeg hij: 'Hebben je ouders bidden geleerd? Luister maar goed naar je vader en moeder'. Het Avondmaalsstel werd bij ons thuis bewaard. Mijn oudste en mijn jongste broer speelden op het orgel'. Jongeren die in de regio werkten, vonden bij de familie Roos een gastvrij onthaal. Als visser Jumelet zijn schip in de haven afmeerde, kwam hij met zijn gezin ook naar de diensten. ♦

► Kerkdiensten in het Cultureel Centrum aan het Moerbergplantsoen

► wordt vervolgd

Bij het geopende Woord

uitg. Gebr. Koster

378 blz., € 15,90

Voor mij ligt de achttiende jaargang uit de serie dagboeken die luistert naar de naam "Bij het geopende Woord". Al vele jaren worden (emeritus) predikanten uit onze gemeenten benaderd door de Gebr. Koster om hun medewerking te verlenen aan dit mooie initiatief. Het gegeven dat dit nu ook weer is gebeurd én geresulteerd heeft in dit nette dagboek laat ons zien dat zo in een behoefte wordt voorzien.

Iedere maand kent een andere scribent. De bijdragen over de heilsfeiten zijn van ds. A. Hoogerland. Per maand is er soms variatie voor wat betreft de overdachte waarheid, soms zijn de dagteksten alle afkomstig uit een bepaald Bijbelboek of hoofdstuk. Hoewel we de stukjes van onze ambtsbroeders van harte onderschrijven, willen we toch vooral wijzen op de titel

van deze serie: "Bij het geopende Woord". Dat is nadrukkelijk anders dan 'In plaats van het gesloten Woord'. Een dagboek heeft immers altijd als doel dat Gods Woord opengaat, gelezen en overdacht wordt. De Heere werkt toch altijd door Zijn Woord en Zijn Geest? Als de lezers van dit dagboek Zijn Woord mogen onderzoeken, mocht de Heere dan Zelf ook maar deze geringe arbeid rijkelijk willen zegenen aan de zielen.

Vermeldenswaardig achten wij nog dat ds. J.W. Verweij weliswaar helaas niet meer kan voorgaan in onze gemeenten, maar dat zijn stem toch nog gehoord wordt in de stukjes die hij schreef voor de maand april. Degenen die onder zijn prediking hebben verkeerd, horen hem als het ware spreken. Dat Gods knechten slechts voorbijgangers zijn, blijkt ook uit de bijdrage van ds. J. Schipper. Het is aandoenlijk en vervult het (dominees)hart met diepe gedachten om zijn stukjes zo te lezen. Hier wordt waar: 'En door hetzelfde geloof spreekt hij nog, nadat hij gestorven is' (Hebr. 11:4).

ds. R.T. Michielse, Sliedrecht

De Heere is goed

ds. A.H. Verhoef

uitg. Van Velzen; 174 blz. € 19,90

"De Heere is goed". Treffend vat de titel van deze prekenbundel de inhoud ervan samen: Hier wordt de Heere uitgetekend in Zijn eigenschappen, Zijn volmaakt-heden en Zijn deugden. Centraal staan Gods goedheid en barmhartigheid, zonder dat aan Zijn recht tekort wordt gedaan. Ds. A.H. Verhoef - onder wiens gehoor we vele malen hebben mogen verkeren - zoekt bij je 'naar binnen' te komen. Hij wil de boodschap zo nauw mogelijk aan het hart leggen, vooral aan het hart van onze jonge mensen, zonder te vervallen in populaire taal. Zo gunnend, lokkend en de dienst des Heeren aanprijzend. Een krachtig appel gaat uit om toch niet langer onbekeerd te blijven, zonder dat de preken in de categorie van appellerende preken vallen. Helder wordt de scheidslijn van het geloof getrokken. Het kleinste kruimeltje geloof wordt aan het licht gebracht, zonder dat er in een verkeerde

zin 'opgebouwd' wordt. Tegelijkertijd wordt de leegheid van godsdienstige praat zonder de praktijk van het bedelaarsleven pijnlijk ontmaskerd.

Vanuit een zorgvuldige Schriftuitleg tekent onze geliefde broeder als een Philpot de praktijk van het genadeleven. Steeds gaat dat vergezeld van de lieflijke nodiging van het Evangelie, wat in mindere mate voor de preken van Philpot geldt, zoals ds. G.H. Kersten niet geheel onterecht aanmerkte. Dat maakt juist deze preken geschikt voor de leesdiensten.

De grote taalvaardigheid valt op. Zelden of nooit worden het Engels en het Hollands vermengd. Soms is de taal wat archaïsch, omdat onze broeder de ontwikkeling van de Nederlandse taal van de afgelopen twintig jaar niet dagelijks actief heeft meegemaakt, maar dat zal iedere lezer begrijpen. Gelukkig dat de taal der bevin-ding niet verandert. De Heere is immers onveranderlijk goed. De Heere is ook recht, zegt David in Psalm 25. Dat zou een mooi thema voor een volgende bundel zijn. Om met Psalm 92 in de grijze ouderdom te mogen verkondigen dat de HEERE recht is.

ds. G.P. van Nieuw Amerongen, Nijkerk

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Grand Rapids-Covell Avenue
(Michigan, VS),
ds. H.A. van Zetten te Nieuw-Beijerland;

te Sioux Falls (South Dakota, VS),
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke.

BEDANKT

voor Kampen, ds. G.W.S. Mulder

te Ridderkerk;
voor Nieuwerkerk (Zld),
ds. L. van der Kuijl te Waarde.

Berichten

VERKOPINGEN

Alblasserdam - Op vrijdag 16 mei (9.00-17.30 en 18.30-20.00 uur) is er een tweedehandskledingmarkt in Alblasserdam. De opbrengst is voor stichting Joseba en noodhulp Oekraïne. Locatie: Eben-Haëzerkerk, Plantageweg 172.

Genemuiden - Op zaterdag 17 mei (10.00-14.00 uur) organiseert het Adullam-comité Genemuiden een verkoopdag op zorglocatie Muiderheim, Krommesteeg 2, Genemuiden.

Goudswaard - Op zaterdag 11 mei (9.00-14.00 uur) houdt de zendingscommissie van Goudswaard een voorjaarsmarkt. Locatie: Eben-Haëzerkerk, Molendijk 84.

Herkingen - Op vrijdag 16 mei (15.30-19.00 uur) houdt de vrouwenvereniging te Herkingen

een voorjaarsverkoop bij de kerk. De opbrengst is voor het zendingswerk in Cambodja en de evangelisatiepost te Merksem.

ZANGAVONDEN

Berkenwoude - Kerk Geref. Gemeente, zat. 17 mei, 19.30 uur, zangavond '80 jaar bevrijding' m.m.v. gem. koor Met hart en stem, mannenkoor Con Forza, Evert-Jan van der Vlist en Piet de Vries, orgel; leiding ds. M.L. Dekker; collecte voor gemeente in Nazareth (via Deputaatschap Israël).

Boven-Hardinxveld - Herv. Kerk, zat. 17 mei, 19.30 uur, m.m.v. jeugdkoor Harpe Davids en jongerenkoor Cantilena, Willem den Boer, orgel; leiding de heer Versluis; collecte t.b.v. Theologische School Rotterdam.

Emmeloord - Moriakerk, zat. 10 mei, 19.30 uur, zangavond 80 jaar Bevrijding m.m.v. mannenkoor Harpe Davids uit Genemuiden, gem. koor Moria uit Emmeloord, Harm-Jan van der Sluis en Steven van Middendorp, orgel; collecte voor Bijzondere Noden (Oekraïne).

Krimpen a/d IJssel - Sebakerk, zat. 17 mei, 19.30 uur, mannenzangavond m.m.v. Joas IJerman en Leendert van der Ham; meditaties: ds. C. Sonneveld; collecte voor Messiasbelijdende gemeente Grace and Truth van ds. David Zadok; aanmelden kan via www.mannenzangkrimpen.nl

Lunteren - Bethelkerk, zat. 17 mei, 19.30 uur, psalmzangavond, Bart Kruit-hof, orgel; meditatie ds. E.J. Boudewijn; collecte voor GBS (toegang vrij).

Kerkdiensten

ZONDAG 11 MEI 2025

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalst** 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Alblasserdam** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 16.00 uur ds. A. Schreuder; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00

uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 15.00 uur (Belijdenisdienst) ds. G. Clements; **Bodegraven** 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Boskoop** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 10.00 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Burgh-Haamstede** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 12.30 en 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **De Valk-Wekerom**

9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Den Haag-Scheveningen** 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Den Helder** 18.00 uur ds. P. Mulder; **Deventer** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dinteloord** 14.30 uur ds.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

J.M.D. de Heer; **Dirksland** 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Doetinchem** 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Dordrecht** 10.00 uur ds. W.A. Zondag en 16.45 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Drachten** 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 15.00 uur ds. K. Boeder; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Enter** 9.30 en 15.00 uur ds. M.L. Dekker; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Goes** 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Gorinchem** 10.00 en 15.00 uur ds. P.C. Vlot; **Gouda** 15.00 uur (H.D.) ds. C. Hogchem; **Goudswaard** 15.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 15.00 uur ds. H. Brons; **Groningen** 10.00 uur ds. P.G. Heijkamp en 16.00 uur ds. A. Verschuure; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoofddorp** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** 9.30 en 15.30 uur stud. J. Kroon; **Kapelle-Biezelinge** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur stud. K.L. Blok; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. G. Hoogerland en 18.00 uur stud. W. de Jong; **Leiderdorp** 8.45 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur ds. C. Sonneveldt en 18.30

uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 14.30 uur (Belijdenisdienst) ds. M. Blok; **Mijdrecht** 15.15 uur ds. J. Beens; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 19.00 uur stud. K.L. Blok; **Nieuw-Beijerland** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveldt; **Nieuwe-Tonge** 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. L. van der Kuil; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oostburg** 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Oosterland** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 18.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Oostkapelle** 9.30 en 15.30 uur stud. W. de Jong; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oppendoorn** 15.30 uur ds. P. Mulder; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Oudemirdum** 19.00 uur stud. J. Kroon; **Poortugaal** 14.15 uur ds. J.M. Evers; **Poortvliet** 10.00 en 14.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Puttershoek** 19.00 uur (Belijdenisdienst) ds. M.H. Schot; **Rhenen** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.15 uur ds. P.J. de Raaf; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenisse** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 14.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Slidrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 19.00 uur ds. A. Schot;

Spijkenisse 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 en 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 16.00 uur ds. M. Boersma; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuil; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen.

DINSDAG 13 MEI 2025

Apeldoorn 15.30 uur (huw.bev.) ds. R.A.M. Visser; **Barneveld-Zuid** 19.30 uur (voor de zending) ds. G. van Manen; **Drachten** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Genemuiden** 19.30 uur (voor de zending) ds. A. Schreuder; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Rotterdam-Centrum** 19.45 uur stud. K.L. Blok; **Tholen** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Urk** 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

WOENSDAG 14 MEI 2025

Aalburg 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Aalst** 19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Alphen aan den Rijn** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Berkenwoude** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Bodegraven** 14.00 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag; **Brakel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. G. Beens; **De Valk-Wekerom** 19.30 uur (voor de GBS) ds. P. Kleijer; **Dirksland** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Dordrecht** 19.45 uur (voor de GBS) ds. G. Pater; **Goudswaard** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Hoedekenskerke** 19.30 uur ds.

‘De hemel is niet voor goede mensen. Ze worden goed gemaakt’.

- DS. JOH. VAN DER POEL -

K. Boeder; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. G. van Manen; **Klaaswaal** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Kruiningen** 19.30 uur (Tijdrede) ds. H.E.P. Fortuijn; **Leerdam** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 19.30 uur (bidstond PS Zuid-West) ds. P. Mulder; **Meeuwen** 19.30 uur ds. M. Karens; **Meliskerke** 19.30 uur ds. A.E. Brijder; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Oosterend (Texel)** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Poederloijen** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Ridderkerk** 13.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; **Rilland-Bath** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenzeel** 15.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Slidrecht** 14.30 uur (huw.bev.) ds. R.T. Michielse; **Waardenburg** 19.30 uur (Tijdrede) ds. A. Verschuure; **Werkendam** 19.30 uur ds. H.J. Agteresch.

DONDERDAG 15 MEI 2025

Aagtekerke 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.P. Baaijens; **Ede** 13.15 uur (huw.bev.)

ds. J.B. Huisman; **Hendrik-Ido-Ambacht** 19.30 uur ds. M.H. Schot; **Kampen** 19.30 uur ds. J. IJsselstein; **Kortgene** 19.30 uur ds. A. Schot; **Krabbendijke** 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.C. Vlot en 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Krimpen aan den IJssel** 15.30 uur (huw.bev.) ds. J.J. Hoogerbrug; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. W. Visscher; **Ouddorp** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Rhenen** 19.30 uur (voor de GBS) ds. P. Kleijer; **Ridderkerk** 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 14.15 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; **Scherpenzeel** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Terneuzen** 19.30 uur ds. J.J. Tanis; **Veenendaal** 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; **Yerseke** 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

VRIJDAG 16 MEI 2025

Aagtekerke 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.P. Baaijens; **Barneveld-Centrum** 13.30 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; **Ede** 13.30 uur (huw.bev.) ds. J.B. Huisman; **Poederloijen** 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; **Rijssen-West**

14.00 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 14.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse.

ZATERDAG 17 MEI 2025

Woerden 15.00 uur (Dovendienst) ds. W. Harinck.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 11 MEI 2025

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur ds. M. Karens; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Een uniek cadeau of geschenk op de post.
www.speciaalvanmij.nl
Met liefde gemaakt en verpakt.

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

Veelgevraagde Bunyanboeken

naverteld voor jong en oud:
De Christenreis, Christinnereis, Heilige Oorlog (binnenkort herdruk) geschikt voor schoolverlaters: www.ramshoorn.nl

Op zoek naar een **reformatische, kleinschalige camping**? We hebben nog plekken vrij deze zomer!
www.minicampingderusthoeve.nl
06-49496227

Eenzaam of iets anders? St. kleinsteun.nl

Vraag steun of help als maatje of donateur.
Leef matig, wees een goed rentmeester en zie om naar de naaste. 06-34180256

Middelburg-Veere, beleef rust en ruimte in en om ons appartement voor 2 personen, www.kleinsintjan.nl

 Ds. A. van Stuijvenbergschool

Wij zoeken voor onze school in Nunspeet
per ingang van cursusjaar 2025-2026:

KLEUTERLEERKRACHT

(ca. 3 dagen per week)

Kijk op stuijvenbergschool.nl/vacatures
voor meer informatie.

Zorg jij samen
met je collega's,
cliënten en hun
netwerk voor
verbinding?

werkenbijeleos.nl

Vast in een Pornoverslaving?

Mediorah helpt je weer grip te krijgen
zet de eerste stap naar herstel en
neem contact op!

www.mediorah.nl

TE KOOP: Woonhuis in Westzaan

Ideaal voor starters of senioren
Vraagprijs € 350.000,-
Veldweg 175, Westzaan
Info: 075 - 631 01 42
hoogendoorn@telfort.nl

MANNEN ZANG KRIMPEN

organiseren: Leendert van der Ham en Joas IJzerman
meditatie: ds. C. Sommeveld | toegang: gratis
collectie: Israëlsche gemeente 'Grace and Truth'

17 mei 2025 19.30 uur
Schakerk. Krimpen a/d IJssel

Aanmelden via QR
of mannenzangkrimpen.nl

kom werken bij driestar-wartburg!

Kijk voor vacatures
voor docent of onder-
wijsondersteunend-
personeel op werkenbij.
driestarwartburg.nl

D W scholengroep
driestar - wartburg

MfN-registermediator nodig?
vanweelden-mediation.nl | 0318-250105

**BOEKHANDEL
VAN DER BOOM**

Voorstraat 41
3245 BG Sommelsdijk
Tel.: 0187 482614
www.boekhandelvanderboom.nl

Als achterom kijken pijn doet
en vooruit kijken zorgen geeft...
Christelijke hulpverlening bij:

- Somberheid
- Verdriet
- Vragen en twijfels
- Opvoeding
- Zorgen in de relatie

*Je hoeft het
niet alleen
te doen!*

www.coachpraktijk-EigenWijs.nl
06-15604697
Westmaas - Elspeet

Bureau Mark.

Psychosociaal therapeut
mark@bureauamark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureauamark.nl

Certificering

NFG

IKZOEK HULP

Koepel NAP

UITNODIGING
D.v. vrijdag 13 juni 2025
Oud Ger. Gem. H.I. Ambacht
Onderdijkserijweg 214 - aanvang 19.30 uur

Lezing
door ds. A Verschuure

Reformatische vereniging
voor ouders bij wie tijdens
de zwangerschap of kort na
de geboorte kind(eren)
zijn overleden

**In de knop
gebroken**

www.indeknoopgebroken.nl tel: 06-49 49 94 99

VACATURE

Bureauamanager bij het Deputaatschap voor Israël

Het Deputaatschap voor Israël is op zoek naar een enthousiaste en ervaren Bureauamanager. Vanwege het aanstaande pensioen van onze algemeen secretaris in 2027, willen we graag tijdig een geschikte opvolger vinden. Dit betreft een fulltime functie binnen een groeiende organisatie, gevestigd in ons kantoor in Woerden.

Wie zoeken wij?

- Iemand met affiniteit voor het werk onder het Joodse volk
- Belijdend lid van de Gereformeerde Gemeenten, ambtelijke ervaring is een pré
- Leeftijd vanaf 30 jaar
- Minimaal HBO werk- en denkniveau
- Cross-culturele ervaring en goede beheersing van de Nederlandse en Engelse taal, zowel mondeling als schriftelijk
- Goede communicatieve en contactuele eigenschappen. Zelfstandig, overzicht, verbindend, omgevingsbewust.
- Kunnen schakelen tussen de strategische lijnen en de operatie
- Leidinggeven in complexe situaties met een beperkt aantal personen.
- Bereidheid om te reizen

Wat ga je doen?

- Leidinggeven aan een gemotiveerd team
- Voorbereiden en uitvoeren van beleid voor het deputaatschap
- Ondersteunen werkelden
- Uitdragen van het werk naar buiten toe
- Boegbeeld van het deputaatschap

Interesse?

Stuur dan vóór 29 mei je sollicitatiebrief met CV naar de secretaris van het deputaatschap, **ds. M. H. Schot, Julianasingel 11, 3341 EE Hendrik-Ido-Ambacht.**

Voor telefonische informatie kun je contact opnemen met de algemeen secretaris J.J. de Jong via **0348-489929**

Of per e-mail:
jjdejong@boardforisrael.nl

Vacature persoonlijk begeleider

Je bent de schakel tussen zorg en liefde!

“Je ziet de glimlach van de bewoners, dit is de blijk van waardering van jouw rol als persoonlijk begeleider.”

- **Gerdien Heemskerk**,
persoonlijk begeleider
De Schutse

Scan de QR voor meer info over de rol als Persoonlijk Begeleider of neem contact op met Mirjam via: 06 39 36 75 89 of werkenbij@deschutse.nu

Chelated Zinc (NeoLife) goed voor:

- * huid, haar en nagels
- * het behoud van sterke botten
- * normale vruchtbaarheid
- * een normale cognitieve functie

Mei-aanbieding | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen
en Apeldoorn (nieuw)

Werken waar liefde woont

Cedrah maakt het verschil door een thuis te bieden voor ouderen, vanuit de Bijbelse opdracht om naar elkaar om te zien. Maak jij ook het verschil voor de ander en wil jij tot zegen zijn?

Welkom bij woonzorgcentrum Beth-San in Moerkapelle als:

- ✓ Assistent zorg en welzijn
- ✓ Huishoudelijk medewerker
- ✓ Verzorgende IG
- ✓ Verpleegkundige
- ✓ Gespecialiseerd verzorgende (EVV) – verzorgd wonen

Nieuwsgierig?

cedrah.nl/werkenbij

**Te huur in Rectum, bij Enter (OV):
ruime vakantiewoning bij boerderij**
voor 4 à 5 pers. Beschikbaar tot en met
week 28. Tel. 06 - 35689284

AB STRESSENONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

**Je hoofd nooit stil? Vast in angst,
stress en onrust? Doorbreek die
cirkel en ervaar rust!**

Gratis online workshop
"Weg met je onrust!"
wo 28 mei | 19.30 uur
Jouw eerste stap naar
rust en ontspanning!

tel. 06-25081102

 **STICHTING
GEREFORMEERD
ERFGOED**

Draag bij aan het behoud
van Gereformeerd Erfgoed

Word vrijwilliger!

Heeft u gevoel voor taal?
Als stichting zoeken we
meelezers!

Kijk voor meer informatie op
**gereformeerderfgoed.nl/
vrijwilliger**

Bent u ook op zoek naar mooie
raambekleding? Wij komen vrijblijvend
bij u thuis adviseren! We nemen naast
veel kleur en stofstalen ook jarenlange
ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314
of kijk op **wiltraamdecoratie.nl**

 Vos
begrafenisverzorging

Wij verzorgen alleen begrafenis in elke woonplaats in
Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen
en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
T 0548 540 053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
T 0577 401 689

Particulier verzorgd

www.begravenisverzorgingvos.nl

MANNENZANG Schiedam - editie 1
D.V. zaterdag 24 mei 2025
Grote of Sint Janskerk - Schiedam
Orgel: Huig van der Knijff
Aanvang 19.30 uur
Entree € 5 vanaf 12 jr.
Aanmelden via
www.mannenzangschiedam.nl
Collecte t.b.v. St. Mercy - Nigeria

 JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leegwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

 **Ds. J. Fraanjeschool
De Burcht**

**Komt u bij
ons op
school
werken?**

Bij ons in Barneveld is plaats
voor nieuwe collega's!

Wij zoeken voor schooljaar 2025-2026

**Leerkrachten
midden- en bovenbouw**

Voor meer informatie, neem contact op met
onze directeur J.J. van Beek (06-19 42 33 26) of
kijk op onze website www.fraanjeschool.nl.
Je sollicitatie met CV kun je sturen naar
deburcht@fraanjeschool.nl.

Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

**Bijdragen van medewerkers, boeken
ter recensie en vragen voor de rubriek
'Vraag en antwoord' naar:**
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**
J. van 't Hul
Lierderf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

**Advertenties en familieberichten
aan Verloop, Alblasserdam:**
Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.

Advertenties € 1,95 per mm.
Familieberichten € 0,50 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites
Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

49

Giften

Er zijn heel wat organisaties afhankelijk van giften. Ze kunnen het werk vaak alleen maar doen als mensen geld en/of materialen geven.

Een dominee in de gevangenis

De list van buurman Van Leeuwen mislukt

Rentmeester Van den Bergh is bijzonder verantwoordigd als hij van buurman Van Leeuwen hoort dat ds. Ledeboer preekt in het huis van Van der Knijff. Van den Bergh schrijft een brief met de boodschap dat Van der Knijff uit het huis gezet wordt als hij dit nog één keer doet!

De volgende zondagmorgen staat Van Leeuwen al vroeg op z'n post. Als ze vandaag weer bij Van der Knijff vergaderen, gaat hij morgen gelijk naar Den Haag! Om halftien ziet hij wel dat buurman Van der Knijff met z'n dochter Klazina naar buiten komt. Waar gaan die naar toe? Verbaasd kijkt hij hen na. Ze gaan richting Hoogeveenseweg! Zou vanmorgen de bijeenkomst soms bij Van der Velden gehouden worden? Die heeft een eigen boerderij, dus dat kan hij niet verhinderen... Hij balt z'n vuisten van woede.

Op een klein paadje tussen de weilanden door lopen Van der Knijff en Klazina. Voorzichtig tilt Klazina haar rok wat op. Behoedzaam stapt ze om de plassen heen. 'Wat een modder, hè va', roept ze. 'Zeg dat wel', bromt haar vader. 'Maar we zijn er bijna.' Opeens klinkt het: 'Als jullie hier bij mij over het erf durven komen om naar die fijne dominee te gaan, sla ik jullie allebei met deze paal de hersens in!' Verschrikt kijken vader en Klazina op. Daar staat Sijmen Bon met een grote stok! Cornelis voelt wel dat het geen zin heeft om met hem te praten. Het is bekend, dat deze man een grote vijand is van ds. Ledeboer en zijn volgelingen. Zonder een woord te zeggen, keert hij om en loopt samen met z'n dochter terug. 'O, vader', huilt Klazina ontdaan, 'wat leven we toch in een verschrikkelijke tijd. Vader knikt instemmend. 'Ja, Klazina', zegt hij bedroefd. 'Laten we maar wat sneller lopen. Dan gaan we wel via de andere kant. Misschien zijn we dan toch nog op tijd.' ♦

Het is goed om erover na te denken of jij ook een gift kunt geven, aan een goed doel of 's zondags in de collectezak van de kerk. Geven is beter dan te ontvangen leert de Bijbel ons. Ik geef het je ter overweging mee. Sterker nog: eigenlijk kun je er niet om heen om niets te geven. Het is namelijk 'slechts' weggeven wat de Heere jou geeft.

Het bijzondere is namelijk dat de Heere ons heel veel giften geeft. Gevraagd en ongevraagd(!) geeft de Heere vanuit Zijn goedheid dagelijks ontzettend veel. Naast alles wat voor ons tijdelijk leven nodig is, geeft Hij Zijn Woord. En in Zijn Woord heeft de Heere duidelijk gemaakt dat Hij de grootste gift in de geschiedenis gegeven heeft. Namelijk Zijn eigen Zoon. Als je Hem kent, krijgt het woord van Paulus een veel diepere betekenis dan hijzelf ermee bedoelde: 'Doch Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke Gave (Gift) (2 Kor. 9:15)'. Hoewel dit de grootste Gift is, is de Heere nog niet uitgegeven. Hij heeft in Zijn voorraadkamer nog veel meer om te geven. Om Zijn Woord verder in deze wereld te laten rondgaan, zijn mensen nodig die in Zijn Koninkrijk werkzaam willen zijn. En juist dat zijn ook gaven die de Heere geven wil. Paulus schrijft erover in Efeze 4:11: 'En Dezelve heeft gegeven (gift!) sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars'.

Bid jij de komende weken mee of de Heere weer nieuwe dominees wil geven om in de gemeenten het Woord en de sacramenten te bedienen? Opdat Zijn huis vol wordt. ♦

Leestip: Efeze 4:8-12

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Vraag en antwoord

door
ds. **Labee**

Bij name geroepen

Hoe moet ik het verstaan dat de Heere mensen 'bij name roept'?

De stem van God Zelf

Letterlijk lezen we in Gods Woord dat mensen 'bij name geroepen' worden. Wie zou niet denken aan de jonge Samuël? De bekende geschiedenis uit 1 Samuël 3 verhaalt ons hoe Samuël in de zeer vroege morgen geroepen werd door de HEERE Zelf. 'Eer de lamp Gods uitgedaan werd in de tempel des Heeren, waar de ark Gods was, leert ons vers 3b. En de kanttekening (6) voegt deze verklaring toe: 'Hij spreekt van de lamp die op den gouden kandelaar stond, die den gansen nacht van den avond tot aan den morgen moest branden, dan bluste men dezelve uit'. Driemaal denkt Samuël dat Eli hem roept en ten laatste geeft de oude hogepriester hem de raad: 'Ga heen, leg u neder, en het zal geschieden, zo Hij u roept, zo zult gij zeggen: Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort' (1 Sam. 3:9m). Als Samuël aldus handelt, krijgt hij de ontzettende oordeelsboodschap over Eli en zijn huis. In de profetieën van Jesaja (43:1) lezen we van de roeping van het uitverkoren volk van Israël: 'Maar nu, alzo zegt de HEERE, uw Schepper, o Jakob, en uw Formeerder, o Israël: Vrees niet, want Ik heb u verlost; Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijne'. God de Heere troost hier Zijn volk, belovende dat Hij hen wil verlossen en beschutten. Onderwijzend is kanttekening 5: 'te weten uit het geweld des duivels, namelijk door Christus; en Ik zal u verlossen uit de Babylonische gevangenis'.

De stem van Gods Woord

We vermoeden dat de vraagsteller met name doelde op de inwendige roeping. Elke nakomeling van Adam, die eens zijn oor te luisteren legde bij satan, wordt geroepen als hij of zij komt onder de boodschap van het Evangelie. Onze Dordtse vaders zeggen het zo treffend in hoofdstuk I, paragraaf 3: 'En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde

boodschap tot wie Hij wil en wanneer Hij wil; door wier dienst de mensen geroepen worden tot bekering en het geloof in Christus, den Gekruisigde. Want hoe zullen zij in Hem geloven van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen zonder die hun predikt? En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden?' (Rom. 10:14, 15).

In ditzelfde hoofdstuk wijzen ze de tweeërlei uitwerking aan: naar Gods welbehagen laat Hij mensen in hun boosheid en hardigheid en naar Zijn raadsbesluit wil Hij de harten der uitverkorenen genadiglijk vermurwen en buigen om te geloven.

Met name onder de prediking wil de Heere mensen 'bij name' roepen uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht of tot de zielsgemeenschap met Christus. Daarom wijzen onze Dordtse vaders vele malen met klem op het trouwe gebruik van de middelen. Laten we het toch niet nalaten, bedelend om de opening van ons boze en ongelovige hart.

Onlangs lazen we een treffend voorbeeld. Een bedrijf had een marconist nodig en plaatste een advertentie. Op de bewuste selectiemorgen zaten er wel tien kandidaten in de wachtruimte. Sommigen vertelden met trots hoe goed ze waren in het zenden en ontvangen van signalen. Het wachten duurde lang en toen uren later nog iemand binnenkwam, lieten ze deze persoon weten dat hij wel kon gaan. Maar tot verwondering stapte deze man al na enkele minuten naar de gesprekskamer. Kort daarop kwam hij naar buiten en sprak: 'Jullie kunnen allemaal gaan, ik ben aangenomen'. Het bleek dat hij als enige het geheime signaal via de intercom had opgevangen: 'kom maar binnen voor het gesprek'.

Lezer(es), hebt u de stem van het Evangelie al zaligmakend vernomen door het werk van de Heilige Geest? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.